

IMPACTUL VOLUNTARIATULUI ÎN ACTIVITATEA BIBLIOTECII PUBLICE

Natalia GOIAN, doctor, conferențiar universitar

Liliana MANOILOVA, bibliotecară,

Biblioteca „Mihail Ciachir”

Rezumat: Articolul se aliniază demersurilor ce țin să investigheze necesitatea activității de voluntariat la bibliotecă. Este analizată importanța activității de voluntariat în biblioteci și beneficiile ei atât pentru tânărul voluntar, cât și pentru bibliotecă și societate. Voluntariatul contribuie la dezvoltarea personală a tinerilor, la creșterea capitalului social și cultural, la îmbunătățirea serviciilor bibliotecilor. În același timp, sunt discutate și provocările, cum ar fi riscul ca munca de voluntariat să devină monotonă, subliniindu-se necesitatea ca activitățile să fie benefice și să sprijine procesul educațional al tinerelor persoane implicate.

Cuvinte-cheie: voluntariat, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, dezvoltare personală, capital social, motivația voluntarilor, implicare civică.

Abstract: The article aligns with other initiatives aimed at investigating the necessity of volunteer activity in libraries. It analyzes the importance of volunteering in libraries, highlighting its benefits for young volunteers, libraries, and society as a whole. Volunteering contributes to the personal development of young people, increases social and cultural capital, and improves library services. At the same time, the article discusses challenges such as the risk of volunteer work becoming monotonous, emphasizing the need for activities to be meaningful and supportive of the educational process for the young individuals involved.

Keywords: volunteering, B.P. Hasdeu Municipal Library, personal development, social capital, volunteer motivation, civic engagement.

La ora actuală, posibilitatea de a activa ca voluntar¹ oferă o serie de avantaje pentru tânărul în formare, contribuind la dezvoltarea sa personală. Multe organizații, fie ele neguvernamentale sau guvernamentale, recurg la munca voluntarilor, oferindu-le competențe utile pentru a se integra mai bine în societate grație statutului lor temporar de voluntari.

În societatea informațională de astăzi este nevoie de coeziune și de spirit civic. Activitatea de voluntariat contribuie la crearea unei societăți mai incluzive. Tot mai multe organizații internaționale promovează voluntariatul ca un instrument important pentru

¹ *Voluntar* – persoana care acționează de bunăvoie, din proprie inițiativă.

dezvoltarea durabilă și pentru fortificarea în mijlocul comunității a unui spirit participativ.

În prezentul articol, ne propunem să identificăm avantajele pe care le presupune voluntariatul, precum și posibilele lacune care ar putea fi asociate muncii de voluntar. În mod evident, avantajele predomină. Pornind de la și implicând o cauză nobilă, cea de a ajuta fără a aștepta o remunerație, voluntariatul se conturează drept un aspect necesar și util societății. Au de câștigat mai multe părți: voluntarul, organizația care îl „angajează”, societatea.

Voluntariatul contribuie la crearea unei lumi mai incluzive, cu cetățeni activi, cu spirit civic, creând dinamism în societate și implicându-i activ pe tineri, care, după cum știm, traversează adesea o perioadă dificilă, cu multiple provocări și ispite. Ieșind dintr-o eventuală stare de „izolare”, depresie, nihilism timpuriu, mulți tineri își găsesc sensul implicându-se ca voluntari într-o anumită organizație. Devin mai responsabili, mai atenți la nevoile celuilalt, mai puțin egoiști, mai motivați. Voluntariatul contribuie la maturizarea lor.

Bibliotecile publice, ca instituții dedicate susținerii educației și culturii, pot beneficia enorm de pe urma implicării voluntarilor, nu doar în ceea ce privește creșterea numărului de activități desfășurate, cât și îmbunătățirea calității serviciilor oferite. Mai mult decât atât, activitate benevolă neremunerată în bibliotecă poate contribui la dezvoltarea unor proiecte inovative și la crearea unui mediu mai accesibil și mai atrăgător pentru diverse categorii de utilizatori.

Tema abordată nu este neapărat nouă. Dar preocupările pentru ea în spațiul autohton sunt mai puține decât ar fi cazul. Sunt necesare demersuri vizavi de posibilitatea implicării tinerilor în activități de voluntariat, în care aceștia să realizeze o muncă de calitate, ale cărei rezultate, tangibile sau intangibile, îi vor ajuta în viața lor adultă.

Grație unor servicii și programe ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (BM), interesul pentru voluntariat la bibliotecă crește. Este important ca, în iureșul de manifestări de la bibliotecă, să identificăm cu precauție anume acele activități care sunt benefice pentru tânărul voluntar și să facem cât mai cunoscut faptul că posibilitatea de implicare ca voluntar există la biblioteca noastră și se realizează rațional, calitativ și cu rezultate vizibile.

Este necesar să definim termenul de „voluntariat”. În Dicționarul Explicativ al Limbii Române, avem următoarea definiție: „Voluntariatul reprezintă o activitate desfășurată în folosul altor persoane sau al societății fără a urmări un câștig material” (DEX) [4].

O definiție care, după părerea noastră, surprinde bine esența fenomenului, este oferită de Margareta Cebotari, bibliotecar principal din cadrul Bibliotecii „Ovidius”: „Voluntariatul – formă inovativă de valorizare a potențialului informativ, sociocultural și formativ-educativ al bibliotecilor, prin valorificarea potențialului uman al comunității” [1]. Adică, comunitatea, mai ales tinerii care găsesc la bibliotecă spațiu și posibilități de dezvoltare, contribuie la dezvoltarea bibliotecii prin activitatea lor. În acest caz, avem un câștig atât pentru tânăr, cât și pentru bibliotecă și restul comunității.

În opinia Organizației Națiunilor Unite, voluntariatul este „o activitate desfășurată din propria dorință, voință și discreție, fără a obține un venit, pentru a aduce beneficii părții terțe și satisfacții personale” [2].

Pornind de la definiția voluntariatului, redăm atuurile pe care voluntariatul le implică. Tatiana Coșeri identifică, într-un studiu pertinent, că voluntariatul la BM a contribuit la creșterea diferitelor tipuri de capitaluri:

- „*capital cultural* – valori, identitate, apartenență;
- *capital social* – creșterea nivelului de încredere între indivizi, diversificarea relațiilor sociale, dezvoltarea organizațională;
- *capital uman* – dezvoltarea de competențe, creșterea șanselor de angajare, integrare socială;
- *capital fizic* – bunuri, produse, servicii, obiective organizaționale atinse;
- *capital economic* – creșterea valorii adăugate” [3].

Mișcarea de voluntariat a devenit recent o componentă importantă și vizibilă a vieții comunității. Având în vedere importanța temei voluntariatului și recunoașterea rolului său în societate, în activitatea bibliotecii sunt evidențiate următoarele direcții de implicare a voluntarilor:

- *activitatea informațională*: voluntarii se pot implica în procese de căutare a informațiilor, asistând utilizatorii în lucrul cu sistemele informatice, datorită cunoștințelor lor avansate în ceea ce privește tehnologia;

- *realizarea de sondaje sociologice*: voluntarii pot elabora chestionare, sondaje, interviuri pentru a identifica diverse nevoi ale chișinăuienilor;
- *activitate editorială*: voluntarii pot face designul materialelor de tipar;
- *activități de promovare*: voluntarii se pot implica în atragerea tinerilor la bibliotecă, informând publicul despre diverse evenimente;
- *activități culturale*: voluntarii pot scrie scenarii, pot deveni tineri formatori, coordonatori ai cluburilor de lectură etc.
- *lucrul cu fondul de carte*: acesta include activități precum organizarea cărților pe rafturi.

Deși, așa cum se poate lesne observa, activitatea de voluntariat aduce nenumărate beneficii, tindem să precizăm un aspect care ar putea fi o lacună: nu întotdeauna munca voluntarului este una de nivel elevat, ea poate fi rutinieră sau repetitivă, astfel încât voluntarul tânăr ajunge să-i dedice timp prețios, care ar trebui, de fapt, să fie dedicat studiului și învățaturii. Astfel, accentuăm că e recomandabil ca activitățile în care se implică voluntarul la bibliotecă să nu îi perturbe acestuia procesul educațional, ci să fie, în mod prioritar, legate de carte și lectură.

Un aspect de relevanță este, în viziunea noastră, modul în care biblioteca a reacționat la problema de rezonanță globală – pandemia COVID-19. În acest context, voluntariatul a constituit o formă, am putea spune, de atenuare a efectelor negative pe care pandemia le-a cauzat societății. Cu ajutorul voluntarilor, s-a asigurat redirectionarea eforturilor bibliotecii către mediul online, furnizându-se, în condițiile sanitare nou-apărute, conținut relevant pentru cititori.

Ținem să exemplificăm cazul Bibliotecii „Mihail Ciachir”, filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, care a răspuns nevoilor comunității, fiind un susținător al acesteia în condiții de criză. Vorbim despre implicarea unui grup de patru voluntare care, pe parcursul a două luni, când a fost dictată interdicția de a circula pe străzi (toată lumea adoptând hashtagul „stăm acasă”), au citit zilnic cărți pentru a crea și a publica materiale audio și video pe canalele de socializare ale bibliotecii.

Putem afirma că impactul acestei inițiative de lectură online, cu plasarea ulterioară a materialelor înregistrate pe site, a fost unul foarte mare. Voluntarele au conștientizat cât de mult pot (atunci

când sunt dornice să pună umărul) contribui la redresarea situației din societate, aflată într-un moment de criză. Cu alte cuvinte, conștientizând cât de important este aportul fiecăruia, ele și-au dezvoltat spirit civic, și-au asumat o responsabilitate, și-au depășit temerile de a vorbi în fața unui public numeros, au căutat și au găsit soluții de implicare.

***

Ni s-a părut relevant să efectuăm un studiu în care să evaluăm impactul activității de voluntariat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Am aplicat metoda chestionarului la un grup-țintă constituit din 107 de bibliotecari din cele 27 de filiale ale BM și din alte biblioteci publice.

Scopul studiului a fost propunerea unor modalități de îmbunătățire și extindere a serviciilor și activităților Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în urma analizei impactului voluntariatului asupra lor.

Obiectivele studiului: 1) evaluarea gradului de participare a voluntarilor la activitățile și serviciile oferite de bibliotecă; 2) identificarea principalelor domenii de implicare ale voluntarilor; 3) evidențierea beneficiilor aduse bibliotecii; 4) analiza eficienței activităților de voluntariat; 5) obținerea unui feedback pentru îmbunătățirea programelor de voluntariat.

Metodologia cercetării: 1) metode de colectare a informațiilor: ancheta prin chestionar pentru colectarea opiniilor; 2) metode de prelucrare a informațiilor: analiza cantitativă a datelor colectate prin chestionar; 3) metode de analiză și interpretare a datelor.

Chestionarul a constat din nouă întrebări care au permis obținerea de date cantitative și calitative despre impactul voluntariatului asupra bibliotecilor. Datele obținute vor fi utilizate pentru a îmbunătăți programele de voluntariat în biblioteci.

Primele două întrebări s-au referit la denumirea bibliotecii și la funcția bibliotecarului respondent. Analiza răspunsurilor la chestionar evidențiază că majoritatea respondenților ocupă funcția de bibliotecar (70 de mențiuni), urmați de șefi de filială (13 mențiuni) și șefi de serviciu sau sector (10 mențiuni). Alte funcții mai specializate, cum ar fi restaurator sau director, sunt menționate mai rar, indicând un rol mai tehnic sau de conducere în activitățile de voluntariat.

Categoriile de voluntari în bibliotecă

Întrebarea 3. *Cine poate fi voluntar în biblioteca dvs.?*

Analizând tabelul cu categoriile de voluntari în bibliotecă, observăm că voluntarii în bibliotecă pot fi persoane de diverse vârste și profesii, incluzând adolescenți, studenți, adulți și seniori. Ei trebuie să aibă dorința de a contribui la comunitate. Pot fi profesioniști din diverse domenii (profesori, specialiști în domeniul IT, medici) sau persoane cu abilități specifice. În general, orice persoană cu dorința de a ajuta și de a sprijini activitățile bibliotecii, indiferent de vârstă, poate deveni voluntar, atâta timp cât îndeplinește cerințele bibliotecii.

Întrebarea 4. *Credeți că voluntarii pot contribui semnificativ la realizarea obiectivelor bibliotecii?*

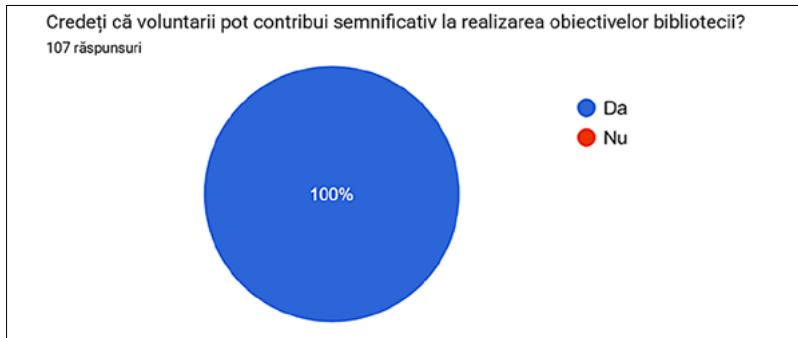

Figura nr. 1. Nivelul de contribuție a voluntarilor la obiectivele bibliotecii.

Toți participanții la chestionar (100%) consideră că voluntarii pot contribui semnificativ la realizarea obiectivelor bibliotecii, fapt ce validează relevanța și importanța studiului nostru.

Întrebarea 5. *Care sunt domeniile de implicare a voluntarilor în biblioteca dvs.?*

Analizând răspunsurile primite, se poate observa o diversitate mare a domeniilor de implicare a voluntarilor în bibliotecă. Majoritatea activităților enumerate sunt legate de patru domenii principale: livrarea serviciilor, organizarea evenimentelor comunitare, promovarea bibliotecii și restaurarea resurselor informaționale, dar și de alte domenii specifice, cum ar fi culegerea textelor, traducerea acestora, designul interior și administrarea rețelelor sociale. Aceasta sugerează faptul că voluntarii nu sunt implicați

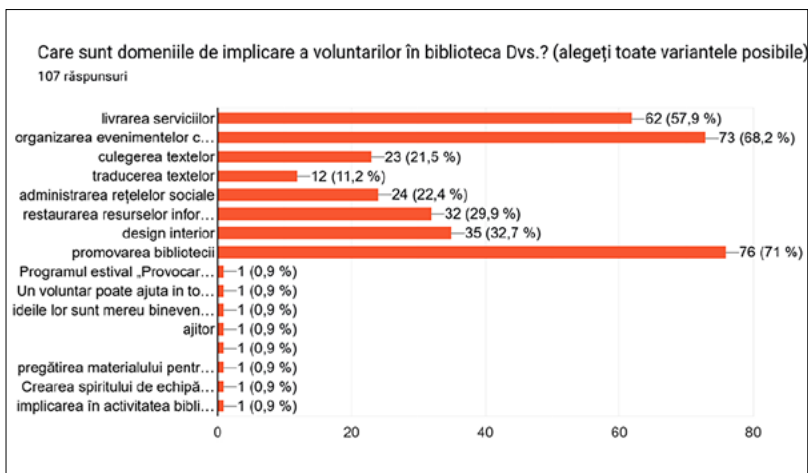

Figura nr. 2. Domeniile de implicare ale voluntarilor în bibliotecă.

doar în activitățile administrative și educaționale, dar și în proiecte mai creative și de conservare.

De asemenea, există răspunsuri care subliniază importanța inovației și implicării tinerilor în proiecte noi, subliniind flexibilitatea și adaptabilitatea voluntarilor în funcție de inițiativele și abilitățile proprii. În plus, răspunsurile indică faptul că voluntarii sunt apreciați pentru ideile lor și contribuțiile la proiectele deja existente.

Această diversitate de activități demonstrează o colaborare complexă și integrată între voluntari și bibliotecă, care poate adresa nevoile utilizatorilor din comunitate într-un mod mai diversificat și eficient, extinzând resursele și promovând cultura și educația în cadrul comunității.

Întrebarea 6. *Ce beneficii are biblioteca dvs. în urma implicării voluntarilor?*

Analizând beneficiile implicării voluntarilor în activitățile bibliotecii, se remarcă o serie de aspecte esențiale care contribuie la dezvoltarea instituției și la îmbunătățirea serviciilor oferite comunității. Printre cele mai frecvente beneficii identificate se numără:

- **calitatea serviciilor:** implicarea voluntarilor aduce un plus de suport în derularea activităților bibliotecii, îmbunătățind atât serviciile de zi cu zi, cât și organizarea evenimentelor speciale sau a proiectelor educaționale; voluntarii aduc expertiză și entuziasm, ceea ce poate duce la o mai bună atenție acordată nevoilor utilizatorilor și la diversificarea ofertei lor educaționale;

- *creșterea numărului de utilizatori*: voluntarii pot ajuta la promovarea bibliotecii și la atragerea unui public mai larg prin organizarea de evenimente, activități sau prin sprijinirea implementării unor campanii de sensibilizare; creșterea vizibilității și a ofertelor poate contribui direct la un număr mai mare de utilizatori, astfel consolidând rolul bibliotecii în comunitate;
- *implicarea comunitară*: voluntarii joacă un rol crucial în apropierea bibliotecii de comunitate, încurajând participarea activă a cetățenilor la viața instituției; aceștia contribuie la integrarea mai eficientă a bibliotecii în comunitatea locală, facilitând colaborări cu diverse grupuri și instituții.
- *imagine instituțională*: activitatea voluntarilor poate îmbunătăți imaginea bibliotecii prin colaborarea cu persoane implicate în mod activ în diverse inițiative, ceea ce sporește reputația bibliotecii și o face mai apreciată în rândul publicului larg (acest lucru poate atrage și mai mulți parteneri și susținători);
- *creșterea numărului de parteneri*: implicarea voluntarilor poate deschide noi oportunități de colaborare cu organizații sau instituții, dezvoltând parteneriate benefice pe termen lung; voluntarii pot adresa nevoile comunității către organizațiile relevante, facilitând astfel crearea unor parteneriate strategice;
- *extinderea bugetului*: deși voluntarii nu sunt remunerați, implicarea lor poate contribui indirect la extinderea bugetului prin atragerea de fonduri, sprijin din partea partenerilor sau

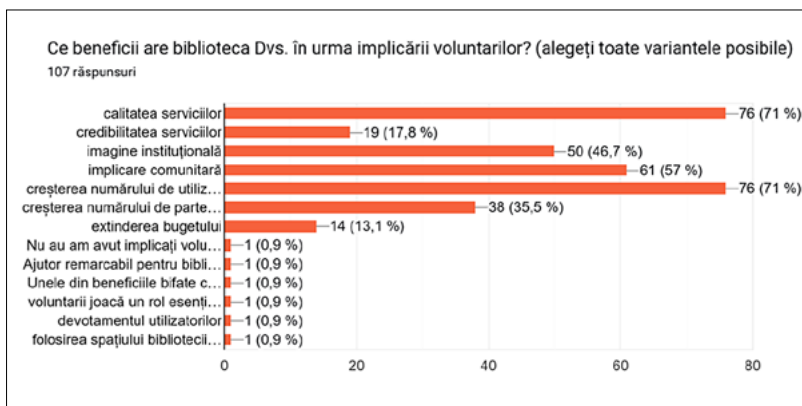

Figura nr. 3. Beneficiile implicării voluntarilor în activitățile bibliotecii.

chiar prin creșterea numărului de donații și sponsorizări datorită vizibilității sporite și a prestigiului câștigat.

Deci, implicarea voluntarilor în activitățile bibliotecii poate aduce multiple beneficii: de la îmbunătățirea calității serviciilor și creșterea numărului de utilizatori, la consolidarea imaginii instituționale și dezvoltarea unor parteneriate durabile. Aceste beneficii contribuie semnificativ la succesul și sustenabilitatea bibliotecii pe termen lung.

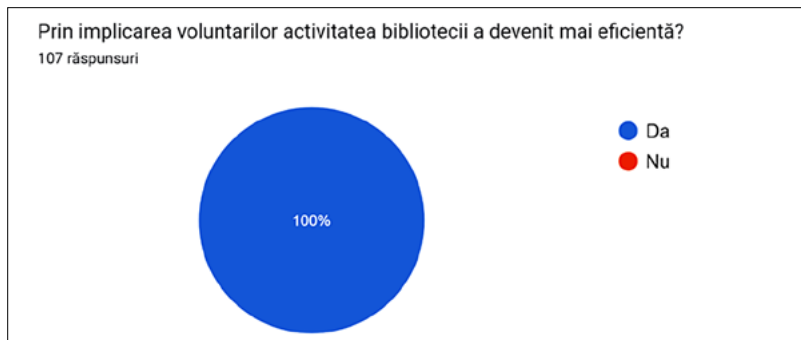

Figura nr. 4. Impactul implicării voluntarilor asupra eficienței activității de bibliotecă.

Întrebarea 7. A devenit biblioteca mai eficientă prin implicarea voluntarilor în activitatea ei?

Analizând cele 107 răspunsuri pozitive, se poate concluziona că implicarea voluntarilor a avut un impact semnificativ asupra eficienței activității de bibliotecă. În mod concret, aceasta a dus la îmbunătățirea serviciilor oferite utilizatorilor și creșterea capacității operaționale a bibliotecii. Voluntarii au adus un aport considerabil în susținerea activităților de zi cu zi.

Întrebarea 8. Cum s-a schimbat viața voluntarilor dvs. după implicarea în activitățile de voluntariat în bibliotecă?

Analizând schimbările din viața voluntarilor implicați în activitățile bibliotecii, putem observa o serie de beneficii semnificative care au contribuit la dezvoltarea acestora atât pe plan personal, cât și profesional. Mulți dintre voluntari au dobândit abilități esențiale, precum comunicarea, organizarea și lucrul în echipă, ceea ce le-a sporit încrederea în sine și le-a consolidat abilitățile de comunicare. Aceste competențe le-au fost utile nu doar în activitățile de voluntariat, ci și în viața lor profesională viitoare.

În plus, voluntariatul le-a permis să dobândească noi competențe tehnice și digitale, esențiale pe piața muncii. Mulți au menționat

îmbunătățirea abilităților IT și utilizarea eficientă a resurselor bibliotecii, ceea ce le-a oferit un avantaj semnificativ în carierele lor.

Participarea activă în comunitate a fost un alt aspect important al experienței de voluntariat. Voluntarii au avut ocazia de a contribui la dezvoltarea comunității, înțelegând mai bine nevoile acesteia și implicându-se în organizarea de evenimente culturale. Aceasta le-a permis să dezvolte o legătură mai strânsă cu comunitatea și să încurajeze responsabilitatea socială.

De asemenea, voluntariatul a fost o oportunitate valoroasă de a îmbogăți CV-ul, oferindu-le experiență profesională și deschizându-le uși în educație și în carierele viitoare. Mulți dintre voluntari au reușit să își găsească locuri de muncă mai ușor sau să acceseze instituții de învățământ superior datorită certificatului de voluntariat și experiențelor acumulate.

În unele cazuri, voluntarii au evoluat în cadrul bibliotecii de la statutul de voluntar la cel de angajat, ceea ce subliniază legătura strânsă dintre experiența dobândită și oportunitățile de carieră. Astfel, voluntariatul a fost o oportunitate semnificativă pentru dezvoltarea lor profesională și personală. Activitățile de voluntariat din bibliotecă au avut un impact considerabil asupra vieții voluntarilor, contribuind la dezvoltarea abilităților lor, la consolidarea încrederii în sine și la creșterea oportunităților profesionale, facilitându-le integrarea în carierele viitoare.

Întrebarea 9. *Sugestii și propuneri pentru îmbunătățirea activității de voluntariat.*

Analizând cele 107 răspunsuri privind sugestiile și propunerile pentru îmbunătățirea activității de voluntariat în biblioteci, putem observa o serie de teme și inițiative frecvente. Printre sugestiile și recomandări evidențiem:

- *Motivarea și recunoașterea eforturilor voluntarilor*
 Multe dintre sugestiile se concentrează pe importanța recompensării și aprecierii voluntarilor pentru munca depusă. Printre acestea se numără acordarea de premii, diplome, certificate de apreciere, cadouri simbolice și organizarea de evenimente speciale de mulțumire. Aceste forme de apreciere sunt esențiale pentru a spori satisfacția și motivația voluntarilor.
- *Formare continuă și dezvoltare profesională*
 Există un interes semnificativ pentru oportunități de formare continuă, cum ar fi sesiuni de instruire pentru dezvoltarea

abilităților tehnice și sociale. Aceste activități pot include competențe digitale, gestionarea colecțiilor, comunicarea cu publicul și utilizarea noilor tehnologii. Astfel, este important ca bibliotecile să investească în formarea voluntarilor pentru a le oferi oportunități de învățare și dezvoltare.

- *Recunoașterea statutului de voluntar*
Unele sugestii indică necesitatea acordării de titluri oficiale și carnet de voluntar acreditat, pentru a recunoaște contribuția acestora într-un mod mai formal și pentru a le valida experiența în carierele viitoare. Aceste măsuri ar putea facilita integrarea lor în instituții de învățământ superior sau în câmpul muncii.
- *Support financiar și beneficii suplimentare*
Deși activitatea de voluntariat este în mod tradițional neremunerată, mai multe sugestii se referă la necesitatea unui suport financiar (fie sub formă de vouchere, fie prin remunerarea activităților deosebite). De asemenea, s-a propus acordarea unor beneficii, cum ar fi bilete la evenimente culturale, librării sau călătorii.
- *Implicarea în proiecte și activități diverse*
Este important ca bibliotecile să creeze o varietate de activități pentru a atrage un număr mai mare de voluntari și pentru a le oferi acestora oportunități de implicare într-o gamă largă de proiecte. Aceste activități pot include cluburi de lectură, ateliere educaționale, promovarea bibliotecii în mediul online și alte inițiative care să răspundă intereselor și pasiunilor voluntarilor.
- *Colaborarea strânsă între angajați și voluntari*
Respondenții au subliniat importanța unei bune comunicări între angajați și voluntari, precum și un feedback regulat pentru o mai bună organizare a activităților. Colaborarea deschisă și susținerea reciprocă sunt esențiale pentru a crea un mediu de lucru armonios și eficient.
- *Promovarea voluntariatului și atragerea unui număr mai mare de voluntari*
Au fost propuse strategii pentru a atrage mai mulți voluntari, cum ar fi promovarea activităților de voluntariat în școli, universități și comunități. Aceste inițiative ar trebui să sublinieze beneficiile participării la voluntariat și impactul pe care acesta îl are asupra comunității.

- *Implicarea voluntarilor în decizii și responsabilități*

Mai multe răspunsuri sugerează că voluntarii ar trebui implicați nu doar în activitățile de zi cu zi, dar și în procesul decizional al bibliotecii, pentru a le oferi un sentiment de responsabilitate și de apartenență la organizarea activităților.

Este important ca bibliotecile să sprijine o comunicare eficientă și o colaborare strânsă între angajați și voluntari pentru a spori impactul activităților de voluntariat.

În urma analizei chestionarului, putem concluziona că activitatea de voluntariat în bibliotecile publice, în special la BM „B.P. Hasdeu”, are un impact semnificativ asupra îmbunătățirii serviciilor și eficienței activităților. Voluntarii contribuie la diversificarea și îmbunătățirea serviciilor bibliotecii, sprijinind organizarea evenimentelor, promovarea lecturii și susținerea activităților educaționale. Majoritatea respondenților au remarcat aportul esențial al acestora în creșterea calității serviciilor și în atragerea unui număr mai mare de utilizatori.

Voluntarii sunt implicați în domenii variate, de la activități educaționale și administrativ-organizaționale la proiecte creative. Această diversitate reflectă nu doar nevoile bibliotecii, ci și capacitatea voluntarilor de a se adapta și de a contribui într-un mod inovativ, demonstrând flexibilitate și implicare în proiectele comunitare.

Printre principalele beneficii identificate ale voluntariatului se numără: a) îmbunătățirea calității serviciilor oferite utilizatorilor; b) creșterea vizibilității și atragerea unui număr mai mare de utilizatori; c) consolidarea imaginii bibliotecii și promovarea acesteia în comunitate; d) extinderea oportunităților de parteneriate și sprijin pentru proiectele instituției.

Concluzii și recomandări

În acest articol, am pus în discuție o serie de aspecte fundamentale privind desfășurarea acțiunilor de voluntariat în instituția bibliotecară. Am observat că, în ceea ce privește interesul pentru activități de voluntariat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, acesta crește. Filialele BM continuă să sprijine voluntarii și activitățile de voluntariat, contribuind astfel la redefinirea rolului bibliotecilor și al bibliotecarilor.

Derivând dintr-un imbold altruist, caracteristic ființei umane, acțiunea de voluntariat se poate dovedi una foarte benefică,

generând o mulțime de efecte pozitive atât pentru tânărul voluntar, cât și pentru bibliotecă. Autodisciplină, asumarea responsabilității, aptitudini de interacțiune cu semenii, calități de leadership devin trăsături proprii tânărului care manifestă interes și atitudine civică, implicându-se în acțiuni de voluntariat. Biblioteca este mediul perfect pentru astfel de acțiuni, pentru că aici predomină genul de activități educative și culturale, astfel încât voluntariatul la bibliotecă nu perturbă procesul educațional al tânărului.

Biblioteca este un loc al explorărilor. Marele scriitor american Mark Twain spunea: „Peste 20 de ani, vei fi dezamăgit din cauza lucrurilor pe care nu le-ai făcut, nu din cauza celor pe care le-ai făcut. Explorează. Visează. Descoperă”. La bibliotecă, participând la activități de voluntariat, tânărul acționează, găsind aici posibilități de autodezvoltare, posibilități de a contribui la viața comunității și de a se forma ca individ integru.

Pe măsură ce Chișinăul continuă să evolueze, voluntariatul în biblioteci va rămâne un element esențial al vieții culturale. Programele existente vor fi extinse, iar noi inițiative vor apărea pentru a răspunde nevoilor comunității. Tinerii vor continua să fie motorul acestui proces, aducând idei noi și energie proaspătă.

A fi bibliotecar pentru o zi, a se implica în activitatea informațională sau editorială a bibliotecii reprezintă activități ideale pentru tânărul care dorește să-și ocupe în mod productiv timpul liber. Accentuăm un aspect important pentru bibliotecă: tinerii atrag semenii la bibliotecă. Tinerii voluntari contribuie la fortificarea dialogului între generații, devin modele, surse de inspirație și prieteni ai utilizatorilor. Tinerii voluntari fortifică imaginea bibliotecii și relația cu comunitatea. Aduc inovație și creativitate. Fac un mediu mai dinamic. Aduc copii și semenii lor de carte și lectură.

Voluntariatul în bibliotecile din Chișinău este o poveste frumoasă despre cum tinerii pot transforma comunități prin implicare activă. Această mișcare nu doar că promovează lectura și educația, dar contribuie și la dezvoltarea unei societăți civile puternice. Cu fiecare oră dedicată voluntariatului, tinerii nu doar că îmbogățesc viețile altora, ci își construiesc propriile experiențe valoroase care îi vor ghida pe parcursul vieții.

Realizând studiul de caz, am observat că bibliotecarii manifestă interes în colaborarea cu voluntarii, fiind unanim de acord că biblioteca are numai de beneficiat grație lor. Încurajăm cercetarea pe larg a acestei teme, întrucât voluntariatul a devenit deja o

tendență globală și e important ca biblioteca să vină cu propuneri de acțiuni benefice în acest sens.

Ca orice fenomen, ar putea să existe efecte mai puțin pozitive ale voluntariatului. Așa cum am menționat, este foarte importantă natura activității în care tânărul voluntar se implică. Accentuăm faptul că, în perioada liceului, este important ca tânărul să se ocupe foarte serios de procesul său educațional. Voluntariatul nu trebuie să perturbe acest proces. La bibliotecă, însă, activitățile sunt în strânsă legătură cu cartea, lectura și dezvoltarea culturii generale, astfel încât sunt relevante pentru dezvoltarea intelectuală a voluntarului.

Voluntariatul în bibliotecile publice nu este doar un sprijin pentru activitățile instituției, ci și un factor esențial în dezvoltarea personală a celor implicați. Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, bibliotecile publice rămân centre de cultură, educație și incluziune socială. Rolul voluntarilor în acest proces este unul vital, deoarece aceștia aduc nu doar forță de muncă suplimentară, ci și idei noi, entuziasm și o legătură autentică cu utilizatorii bibliotecii.

Aderăm la gândul lui Sherry Anderson: „Voluntarii nu sunt plătiți nu pentru că nu au nicio valoare, ci pentru că sunt de neprețuit”.

Sugestii pentru eventuală colaborare cu voluntarii:

- asigurarea unei pregătiri adecvate pentru voluntari, în funcție de sarcinile atribuite;
- planificarea și gestionarea eficientă a programului de voluntariat;
- oferirea de orientare și instruire corespunzătoare voluntarilor;
- menționarea contribuției voluntarilor în rapoarte și publicații de specialitate;
- evaluarea constantă a activităților de voluntariat pentru a asigura eficiența acestora;
- motivarea și recunoașterea meritelor voluntarilor pentru implicarea lor;
- înregistrarea și păstrarea datelor voluntarilor și activităților acestora într-un registru al voluntarilor.

Considerăm că voluntariatul reprezintă esența implicării active în comunitate, un instrument puternic de schimbare și de dezvoltare personală. De-a lungul lucrării, am subliniat importanța

acestei practici, iar pentru a o încheia simbolic, alegem să interpretăm fiecare literă a cuvântului VOLUNTAR, reflectând valorile fundamentale ale acestui act nobil:

- V – *viziune, voință*: voluntariatul presupune o viziune asupra comunității și dorința de a aduce schimbări pozitive;
- O – *oportunitate*: voluntariatul oferă oportunități de dezvoltare personală și profesională;
- L – *lider*: voluntarii devin lideri prin exemplul lor și prin contribuțiile lor active în comunitate;
- U – *unitate*: voluntariatul creează unitate și legături între oameni din diferite colțuri ale societății;
- N – *nădejde*: voluntariatul aduce speranță și susținere celor care au nevoie;
- T – *transformare, timp investit*: fiecare act de voluntariat contribuie la transformarea și îmbunătățirea comunității.
- A – *altruism*: voluntarii acționează din dorința de a ajuta, fără a aștepta recompense materiale.
- R – *responsabilitate, respect*: voluntariatul înseamnă asumarea responsabilității pentru binele comun.

Astfel, activitățile de voluntariat au un impact semnificativ asupra dezvoltării bibliotecilor și asupra comunității, iar îmbunătățirea continuă a acestora poate contribui la succesul pe termen lung al instituțiilor. Prin implementarea recomandărilor propuse, bibliotecile pot spori eficiența și sustenabilitatea programelor de voluntariat și pot maximiza beneficiile aduse atât instituției, cât și comunității.

Referințe bibliografice

1. CEBOTARI, M. *Program de voluntariat: Prietenii bibliotecii: realizări și perspective*. Online. Disponibil: <https://www.slideshare.net/slideshow/ovidius/2732261> [accesat 20.01.2025]
2. COȘERIU, T. Activitatea de voluntariat în întrebări și răspunsuri. *BiblioPolis*. 2021, nr. 1, pp. 49-54. ISSN 1811-900X; Online. Disponibil: <https://bibliopolis.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/462> [accesat 22.03.2025].
3. COȘERI, T. *Activitatea de voluntariat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*. Online. Disponibil: <https://bibliocitybm.wordpress.com/2020/02/12/activitatea-de-voluntariat-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu/> [accesat 28.02.2025].
4. *Dicționar explicativ al limbii române*. Ed. a 2-a. București: Univers Enciclopedic, 1998.
5. GOIAN, N., BURCOVSCHI, M și MIHĂILĂ, D. Impactul voluntariatului în activitatea bibliotecilor. *BiblioPolis*. 2023, vol. 91,

nr. 4, pp. 13-31. ISSN 2587-3113; Online. Disponibil: <https://ojs.hasdeu.md/index.php/bibliopolis/article/view/1056/982> [accesat 28.02.2025].

6. Legea voluntariatului, nr. 121 din 18.06.2010. Online. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2010, nr. 179-181, pp. 7-10. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140701&lang=ro [accesat 28.02.2025].

CZU 027.52(478-25):[303.4:005.591.6]=135.1

CERCETARE SOCIOLOGICĂ „SCHIMBAREA PRIN CREATIVITATE ȘI INOVAȚIE ÎN PERCEPȚIA ANGAJAȚILOR BIBLIOTECII MUNICIPALE «B.P. HASDEU»”

Lina IFTODI,
șef, Biblioteca „Liviu Rebreanu”

Trăim într-o eră a globalizării, a progresului tehnologiilor informaționale și comunicaționale. Bibliotecile, în acest sens, nu sunt o excepție, noutatea și acceptarea ei fiind tendința acestor instituții. Ingeniozitatea și aplicabilitatea sunt așa-zisele „surori de cruce” care susțin activitatea bibliotecarului, transformând locul de muncă într-un adevărat laborator, într-un spațiu flexibil care inspiră libertate și motivează interesul sporit al utilizatorilor.

Pentru ca bibliotecile să rămână relevante și să răspundă ritmurilor solicitate de comunitate, sunt importante următoarele orientări esențiale:

- *flexibilitate și adaptabilitate*: biblioteci cu politici deschise care răspund rapid schimbărilor din comunitate și nevoilor individuale ale utilizatorilor; biblioteci cu capacitate de a integra rapid tehnologiile noi în activitate și de a adapta serviciile la necesitățile comunității;
- *inovarea continuă*: bibliotecile se transformă în adevărate centre de învățare continuă, unde organizatorii de evenimente culturale, educaționale sau interactive sunt persoane care contribuie la dezvoltarea competențelor digitale, se implică în diverse activități, încurajând creativitatea și

